

Софія ОБОДЗІНСЬКА

студентка першого курсу освітньої програми

«Суспільне і приватне врядування»,

НаУКМА

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ТА МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Ключові слова: відтворення лісів, лісове господарство, мисливські угіддя, мисливське господарство, лісовий фонд, заготівля деревини, корупція.

Мета дослідження – визначити проблеми розвитку лісового та мисливського господарства та ймовірні шляхи вирішення цих проблем.

Українські землі історично належали до різних держав, у зв'язку з цим виникли значні регіональні відмінності у формуванні правового регулювання використання лісів і ведення лісового господарства. Ліси України, залежно від свого призначення та розташування, виконують переважно функції водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та інші, а також задовольняють потреби суспільства у лісових ресурсах.

«До особливостей лісів та лісового господарства України відносяться: відносно низький середній рівень лісистості території країни; зростання лісів у різних природних зонах (Полісся, Лісостеп, Степ, Українські Карпати та гірський Крим) ...; переважно екологічне значення лісів та висока їх частка (до 50%) з режимом обмеженого лісокористування; високий відсоток заповідних лісів (16,1%), який має стійку тенденцію до зростання тощо. Загальна площа лісового фонду України становить – 10,4 млн га, із яких вкритих лісовою рослинністю – 9,6 млн га. Лісистість території країни становить 15,9%. За 50 років площа лісів зросла на 21%, а запас деревини майже у три рази» [2].

«Ліси на території України розташовані дуже не рівномірно. Вони сконцентровані переважно в Поліссі та в Українських Карпатах. Лісистість у різних природних зонах має значні відмінності й не досягає оптимального рівня, за якого ліси найпозитивніше впливають на клімат, ґрунти, водні ресурси, пом'якшують наслідки ерозійних процесів, а також забезпечується одержання більшої кількості деревини» [2].

Зазначу основні показники розвитку лісового та мисливського господарства за даними Державної служби статистики. Заготівля ліквідної деревини мала тенденцію до зростання, з року в рік показники змінювалися, проте тенденція залишалася, так з 2010-2017 показник зріс з 77,0 до 89,7, найбільшим показником став 2016 рік з 109,6 [3]. Площа

відтворення лісів з 2010-2022 зменшилася з 3423 гектарів до 53 [4]. Кількість мисливських тварин та кількість добутих мисливських тварин з 2010 до 2020 мала тенденцію до спадання в усіх показниках, окрім добутої пернатої дичини [5].

Основними проблемами лісового господарства та мисливства можна зазначити такі: незаконна вирубка лісів; лісові пожежі; незадовільний стан мисливського господарства; корупція та непотизм.

У 2022 році в Україні спостерігалось зростання пожежної небезпеки в лісах, що було зумовлено глобальним потеплінням. Крім того, збільшилась кількість пожеж, спричинених бойовими діями, обстрілами, а також наявністю замінованих територій з вибухонебезпечними предметами, що ускладнює виявлення та реагування на пожежі.

«За 2022 рік було ліквідовано 1012 пожеж в лісах на площі 15,7 тис. га. Це у 1,5 рази більше за кількість та у 54 рази більше за площу пожеж порівняно з попереднім роком. Середня площа однієї пожежі зросла у 35 разів і становила 15,5 га, а загальні збитки склали 439 млн гривень. У 27% випадків до гасіння пожеж залучалися сили та засоби Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС)» [6].

Варто відзначити, що облік пожеж проводився без урахування значної частини лісів у деяких областях, де тривали бойові дії або які перебувають під контролем окупантів. Оцінка прямих та побічних збитків від пожеж та інструментальний облік площ, постраждалих від вогню, стане можливим лише після завершення воєнних дій та звільнення і розмінування тимчасово окупованих територій [6].

Для запобігання та боротьби з лісовими пожежами потрібно розвивати протипожежну інфраструктуру, посилювати системи превентивних заходів, таких як обслуговування протипожежної інфраструктури, інформаційні кампанії, навчання та підвищення обізнаності населення.

В Україні обліковується 850 тисяч мисливців. У мисливському господарстві країни зайнято 6257 працівників, із них 4885 це штатні єгері і 470 мисливствознавці. Площа мисливських угідь, яка обслуговується одним єгерем в середньому становить 7,9 тис. гектар [7].

Основними недоліками мисливського господарства в Україні є нерівномірний розподіл мисливських угідь, недостатня кількість працівників, збільшення порушень правил полювання та відсутність повної інформації про мисливські ресурси. Для покращення ситуації необхідні додаткові заходи, такі як раціональний розподіл угідь, збільшення кількості кваліфікованих працівників, посилення контролю та навчання щодо дотримання правил полювання та систематичний моніторинг та оцінка стану мисливських ресурсів.

Корупція та непотизм в лісовому господарстві та мисливстві призводять до незаконної вирубки лісів, порушення природоохоронного

законодавства, невинуватених переваг для окремих осіб та підривають прозорість та ефективність управління галузями економіки. Задля викорінювання корупції потрібно: удосконалити законодавство щодо лісового господарства та мисливства, забезпечити доступ до інформації про діяльність управління господарством, створити електронні платформи для публічного моніторингу та звітності про вирубку лісів, надання концесій та виділення мисливських угідь, утворити незалежні органи нагляду та аудиту для контролю за діяльністю управління лісовим господарством та мисливством.

Висновки. Дослідження проблеми лісового господарства та мисливства призвели до виокремлення двох можливих напрямів розвитку: ефективне управління лісовим господарством та мисливством та викорінювання корупції. Залучення нових технологій та інновацій у лісове господарство та мисливство призведе до ефективного функціонування галузей. Розвиток сектору відновлювальної енергетики на основі деревного палива та біомаси сприятиме енергетичній незалежності та екологічній сталості. Боротьба з незаконною вирубкою лісів потребуватиме посилення контролю за вирубкою та введення строгих санкцій для порушників. Впровадження електронного моніторингу лісових площ сприятиме попередженню незаконних рубок та швидкого реагування на них.

Список використаних джерел

1. Сільське господарство, мисливство, лісове господарство. Рибне господарство. URL: <http://www.ck.ukrstat.gov.ua/shchoric13/Pdf/08.pdf>
2. Загальна характеристика лісів України. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/lisi-ukrayini/zagalna-harakteristika-lisiv-ukrayini>
3. Заготівля ліквідної деревини (2010-2017). URL: http://www.od.ukrstat.gov.ua/stat_info/priroda/priroda8.htm
4. Відтворення лісів (2010-2022). URL: http://www.od.ukrstat.gov.ua/stat_info/priroda/priroda15.htm
5. Кількість мисливських тварин та їх добування за видами у 2020 році. URL: http://www.od.ukrstat.gov.ua/stat_info/priroda/priroda14.htm
6. Охорона лісів від пожеж. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/lisove-gospodarstvo/ohorona-i-zahist-lisiv/ohorona-lisiv-vid-pozhezh>
7. Мисливське господарство. URL: <https://forest.gov.ua/napryamki-diyalnosti/mislivske-gospodarstvo-main/mislivske-gospodarstvo>